

Marie Matoušková – audioscénář

Paní Marie Matoušková vyrůstala v Prostějově v době, kdy život všech ovlivňoval komunistický režim.

V srpnu 1968 nastala invaze vojsk Varšavské smlouvy do Československa. V červenci jela paní Matoušková s kamarádkou na výlet přes Opočno, kudy se zrovna sovětská vojska vracela ze cvičení.

„Tam byla taková boční silnice a tam jich stálo stovky. To byly ty obrněné vozy, a dokonce tam stál nějaký tank, a my jsme říkali, my jsme si dělali srandu, že se jim jakože nechce ze západu, od nás.”

Že je Československo okupováno, se Matouškovi dozvěděli 21. srpna ráno, když šel tatínek pro rohlíky.

„Přišel, to bylo po páté hodině, a říká, mojí mamince říká, honem, pusť si rádio, je mobilizace.”

V neděli 25. srpna se situace velmi vyhroutil. Vojenské jednotky se měly k večeru přesunout z Olomouce do Brna. Obyvatelé Prostějova však záměrně přetřeli ukazatele směru barvou a některé navíc otočili opačným směrem. V centru města se proti sobě sjely dvě vojenské kolony. Vojáci byli zcela dezorientovaní a začali střílet.

„Bylo mně sedmnáct let, to je ty nejkrásnější léta, co budete mít vy. Zamilovaný, chodilo se všude, a najednou měla být válka?”

S maminkou stáli u vchodu do tehdejší opravny knih společně s dvěma dalšími lidmi. Vojáci si osvětlovali vlajku a zpívali. Brzy nato začali střílet do budov a pouličního osvětlení.

„Samozřejmě za těch pár dní - radnice, tam byla černá vlajka, normální vlajka, naše vlajka na půl žerdi, na té kuželně bylo napsané 'Ivane běž dom' nebo jak, a Moskva tolik a tolik kilometrů, ať se vrátí. Prostě už všude byly takový ty transparenty našťvaný.”

Jeden z lidí u obchodu vylomil dveře a všichni se schovali do dílny, která byla v zadní části obchodu. Paní Matouškové ani její rodině se nic nestalo, ale 3 lidé zemřeli a dalších 9 bylo zraněno.

„Já jsem u toho světla stála, a najednou po zemi začalo, jak když máte prskavý kuličky. /.../

Akorát vím, jak to tam lítalo a kuličky padaly, a moje máma mě vzala, vtáhla mě za hlavu do těch dveří, a volala, jenom na mě křičela, mě ať zabijou, ale tebe ne, a oni začali střílet, na ostro.”

Poté v rádiu Sověti popřeli, že by za střelbou stáli oni.

„Už jel autobus, který sbíral tyhle ty raněný, a začala siréna na radnici teď začali hlásit ať všichni opustíme náměstí, že jede další fronta tad ytěch Rusů, a že jedou přes Bučovice, kde se taky na ostro střílí, a že střílí.”